

Emigratie van Nederlanders naar de U.S.A. in de vorige eeuw.

Slechte economische omstandigheden in ons land en de onvriendelijke opstelling tegenover met name de Gereformeerden in die tijd, deden velen van hen na ampele overwegingen besluiten hun heil te zoeken in een nieuw vaderland. Vooral de gunstige berichten, die ons land bereikten over de mogelijkheden in de "Nieuwe Wereld" hadden tot gevolg, dat velen tussen ruwweg 1840 en 1900 besloten zich definitief in Amerika te vestigen.

Ook de Achterhoek leverde een groot aantal emigranten op. Aanvankelijk reisde men veelal per boerenwagen tot Arnhem en vandaar ging het verder naar Rotterdam per binnenschip. Vanuit Rotterdam ging het dan verder per zeilschip naar Amerika. In latere jaren reisde men ook via Engeland, dat per trein doorkruist werd, waarna de tocht dan verder ging per stoomschip vanaf Liverpool.

Het behoeft nauwelijks betoog, dat de omstandigheden aan boord vaak verre van ideaal te noemen waren en dat onderweg als gevolg van de opeenhoping van zoveel mensen vaak besmettelijke ziekten uitbraken. Velen bereikten dan ook nooit Amerika, maar vonden hun graf onderweg in de zee.

Maar ook als men tot de gelukkigen behoorde, die wel aankwamen in New York, was het leed nog lang niet altijd geleden, want er volgde nog een lange reis vandaar naar Michigan, waar velen zich vestigden. Vanaf New York tot Buffalo werd over land gereisd en daar scheepste men zich dan in voor het laatste deel van de tocht per schip over het Lake Huron en het Lake Michigan naar de eindbestemming.

Aan boord van het stoomschip "Phoenix" reisden in november 1847 een groot aantal emigranten, waaronder zich ook een aantal mensen uit de Achterhoek bevonden, naar hun bestemming Sheboygan in de staat Wisconsin, noordelijk van Chicago.

In het zicht van deze havenstad brak er als gevolg van een explosie van een stoomketel brand uit aan boord en het in 1845 nieuwgebouwde schip werd een prooi van de elementen. Slechts een klein deel van de passagiers kon worden gered en de meesten verloren hun leven door verbranding of verdrinking.

Onder de passagiers uit de Achterhoek werd ook een ware slachting aangericht. Tot degenen, die hun eindbestemming nooit zouden bereiken, behoorden:

Uit Winterswijk :

Hendrik J. Siebelink met vrouw en twee kinderen,
Teunis Koffers met vrouw en drie kinderen,
Dirk J. Wilterdink met vrouw en twee kinderen,
Gerrit J. Oonk met vrouw en twee kinderen,
Jan Albert Sikkink met vrouw en vijf kinderen,
Hendrik W. Onnink met vrouw en drie kinderen,
Gerrit J. Geurkink en vier kinderen,
Hendrik W. Kooyers, met vrouw en twee kinderen,
Hendrik J. Nijweide met vrouw en vijf kinderen,
Mevrouw Jan B. Esselinkpas met vijf kinderen,
Mevrouw H.J. Wilterdink met drie kinderen, en
Mevrouw J.W. Oonk met twee zoons.

Uit Varsseveld :

Arend Colenbrander met vrouw en zes kinderen,
Roelof Wildenbeest met vrouw en kind,
H.J. te Kotte en zijn zoon,
Lammert Oberink met vrouw en vijf kinderen,
Dirk Gielink met vrouw en kinderen,
Dirk W. Navis met zijn moeder en zijn vrouw en vijf kinderen,
Willem Krayenbrink,
Familie Nebbelink,

Jan Brusse,
Familie Toebes,
Familie Demkes.

In totaal verloren ruim 100 Achterhoekers hier hun leven.

Tot diegenen , die de ramp overleefden , behoorden :

Uit Winterswijk :

Hendrik J. Esselinkpas, geb. 1813 , overl. te Holland (MI) 1901,
Berendina Willink, geb. 1811, overl.??

Hendrik J. Wilterdink, geb. 1807, overl. te Gibbsville 1891,
Willemina ten Dolle, later Mevr. H.J. Wilterdink, geb. 1829,
overl. te Gibbsville (WI) 1914,

Jan W. Oonk, geb. 1795, overl. te Gibbsville (WI) 1877,
Johanna Oonk, later Mevr. H.J. Ruselink, geb. 1825, overl. te
Gibbsville (WI) 1853 ,

Harmina Oonk, later Mevr. Jan Guerink, geb. 1832, overl. te
Gibbsville (WI) 1904,

Janna H. Oonk, later Mevr. B. William Pietenpol, geb. 1833,
overl. te Gibbsville (WI) 1903,

Herman Ruselink, geb. 1815, overl. te Gibbsville (WI) 1896, en
Dirk A. Voskuil, geb. 1817, overl. te Cedar Grove (WI) 1901.

Uit Varsseveld :

Als enige van de groep emigranten uit Varsseveld werd gered :

Gerritje Oberink, later Mevr. H.J. Beernink, geb. 1815,
overl. te Milwaukee (WI) 1858 .

Bovenstaande gegevens werden ontleend aan het tijdschrift
"Origins", een historisch tijdschrift van het Calvin College
en haar archieven te Grand Rapids in de staat Michigan.
Calvin College is destijds gesticht door emigranten van
Nederlandse afkomst , die behoorden tot de Gereformeerde
geloofsbelijdenis. De "tegenvoeter" van Calvin College is
het door Nederlandse emigranten van Nederlands Hervormde
origine gestichte "Hope College" in Holland (MI). Beide
universiteiten staan in Michigan in hoog aanzien.
Eind 1984 verzorgde de N.C.R.V.-televisie een drietal
programma's in het kader van het 60-jarig jubileum van deze
omroep vanuit beide universiteiten in hun programma "U zij
de glorie ".

H.G.J. Tjoonk.